
Vergaderjaar 2011–2012

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 924

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 juli 2012

Hierbij zend ik u het verslag van de vergadering van de Eurogroep van 21 juni 2012 te Luxemburg en de Eurogroep van 27 juni 2012.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager

Verslag van de Eurogroep van 21 juni 2012 te Luxemburg en de ingelaste Eurogroep van 27 juni 2012

Tijdens de Eurogroep van 21 juni jl. is stil gestaan bij de situatie in Griekenland naar aanleiding van de recente parlementsverkiezingen en de situatie in Spanje. Tijdens de Eurogroep gaf Spanje aan dat het officiële verzoek voor steun spoedig zou volgen. Inmiddels is het officiële verzoek van Spanje ingediend. De Eurogroep heeft tevens gesproken over de stand van zaken van het ratificatieproces van het ESM-Verdrag in de eurolidstaten. Tijdens de Eurogroep van 27 juni jl. is stilgestaan bij de aanvragen voor steun van Spanje en van Cyprus.

1. Griekenland

Tijdens de Eurogroep van 21 juni jl. is gesproken over de stand van zaken in Griekenland. In Griekenland is na de parlementsverkiezingen van 17 juni jl. een coalitieregering gevormd van Nea Demokratia, Pasok en Democratisch Links. Nu er een nieuwe regering is gevormd zal de Trojka zo spoedig mogelijk naar Griekenland gaan om daar de stand van zaken op te nemen. Met betrekking tot een eventuele verlenging van het programma voor Griekenland heeft Nederland aangegeven dat het hervormen van de economie en het op orde brengen van de overheidsfinanciën de enige manier is voor Griekenland om op langere termijn een beter toekomstperspectief te creëren.

2. ESM

Op de Europese Raad van 8 en 9 december 2011 (Kamerstuk 21 501-20, nr. 602) is afgesproken om ernaar te streven het ESM in juli 2012 in werking te laten treden. Om het ESM operationeel te maken, worden verschillende richtlijnen opgesteld. Enkele van deze richtlijnen zijn door de Eurogroep van 21 juni jl. geaccordeerd. Het betreft hier onder ander de organisatievoorschriften (by-laws), het reglement van het ESM, de richtsnoeren voor de instrumenten van het ESM, evenals richtsnoeren voor het dividendbeleid, het oproepen van oproepbaar kapitaal, het door het ESM aangaan van leningen en voor het beleggingsbeleid van het ESM. De richtlijnen zullen aan de Tweede Kamer worden verzonden.

Tevens is gesproken over de stand van zaken omtrent de ratificatie van het ESM-Verdrag in de eurozone lidstaten. De verwachting is dat in Nederland het ESM-Verdrag tijdig geratificeerd kan worden. Het verdrag treedt in werking wanneer het is geratificeerd door landen die ten minste 90% van het maatschappelijk kapitaal vertegenwoordigen. Volgens de laatst beschikbare informatie hebben de helft van de lidstaten het ESM-Verdrag reeds geratificeerd. Het betreft hier Spanje, België, Frankrijk, Griekenland, Slovenië, Cyprus, Portugal, Slowakije en Finland.

Enkele lidstaten hebben aangegeven dat het niet zeker is of ze voor 9 juli a.s., wanneer de volgende Eurogroep plaatsvindt, het ESM-Verdrag kunnen ratificeren. Dit geldt ook voor Duitsland. Op 29 juni a.s. stemmen beide Kamers van het Duitse parlement over het ESM-Verdrag. De Duitse Bondspresident heeft aangegeven het ESM-Verdrag niet te willen ondertekenen alvorens het Duitse Federale Constitutionele Hof een uitspraak heeft gedaan over het kort geding dat tegen het wetsontwerp is aangespannen. Volgens Duitsland zou de behandeling in het Constitutionele Hof naar verwachting enkele weken duren en hoeft inwerking-treding van het ESM in juli 2012 niet in de weg te staan.

3. Budgettaire situatie in enkele lidstaten

Zoals gebruikelijk is tijdens de Eurogroep van 21 juni jl. ook aandacht besteed aan de budgettaire situatie in enkele eurolidstaten.

Naar aanleiding van de missie van de Trojka aan Ierland heeft de Ierse minister de huidige situatie in Ierland toegelicht. De missie van de Trojka duurde van 17 tot 26 april jl. De Trojka oordeelde dat Ierland zich volledig committeert aan het programma en goed voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de nieuwe leningentranche. De overeengekomen budgettaire-, structurele-, en financiële sectormaatregelen zijn naar tevredenheid uitgevoerd. Zie voor een uitgebreid verslag de brief over de zesde review van Ierland met Kamerstuk 21 501-07, nr. 920.

Maandag 4 juni jl. is de vierde monitoringsmissie van de Trojka aan Portugal afgerond. Na afloop van de missie hebben de Portugese regering en de Trojka een persconferentie gegeven over de missie, waarin werd aangegeven dat de Portugese overheid *on track* blijft ondanks de uitdagingen waarmee Portugal wordt geconfronteerd. Het volledige rapport van de Commissie is nog niet beschikbaar. Zodra deze beschikbaar komt zal de Tweede Kamer hierover worden geïnformeerd middels een brief.

4. Spanje

De Spaanse minister van Financiën heeft tijdens de Eurogroep van 21 juni jl. de stand van zaken in Spanje toegelicht en aangegeven dat een officiële aanvraag spoedig zou volgen. Op maandag 25 juni jl. is vervolgens door Spanje een officieel verzoek ingediend voor steun. Hierop hebben de Commissie, in samenwerking met de ECB, en de EBA en het IMF de aanvraag getoetst op de criteria om in aanmerking te komen voor steun voor de financiële sector vanuit het EFSF/ESM.

Tijdens een extra ingelaste teleconferentie van de Eurogroep op 27 juni jl. hebben de ministers gesproken over de officiële aanvraag van Spanje en de toetsing daarvan. Nu de aanvraag is ontvangen en de toetsing er is zijn de onderhandelingen met Spanje begonnen. De officiële aanvraag en de verklaring van de eurogroep zijn bijgevoegd¹. De conditionaliteit zal moeten worden vastgesteld en vastgelegd in een *Memorandum of Understanding* (MoU). Het MoU zal voor instemming aan de Tweede Kamer worden voorgelegd, zodat de Tweede Kamer volledig vooraf in de gelegenheid zal worden gesteld hierover te oordelen alvorens het kabinet namens Nederland een definitief besluit kan nemen over de Spaanse steunaanvraag. Het precieze tijdsplan is echter nog onbekend. Zodra meer duidelijkheid is over het tijdsplan zal de Tweede Kamer ook hierover geïnformeerd worden. Het exacte bedrag voor de steun is op dit moment nog niet bekend, zoals bekend is er een maximum van 100 miljard euro. Zoals eerder gemeld aan de Tweede Kamer (zie brieven met Kamerstuk 21 501-07, nr. 919 en Kamerstuk 21 501-07, nr. 922), vindt in opdracht van de Spaanse regering een toetsing plaats door externe partijen waarin 90% van de Spaanse bankensector wordt meegenomen, waaronder de voormalige spaarbanken. Deze toetsing bestaat uit twee onderdelen. In de eerste fase hebben twee onafhankelijke, externe partijen eigen stresstesten verricht voor de Spaanse bankensector. Deze partijen hebben geconcludeerd dat de Spaanse banken in de huidige economische situatie tussen de 16 en 25 miljard euro extra kapitaal nodig hebben en onder de meest extreme economische omstandigheden tussen de 51 en 62 miljard euro. De uitkomsten van deze testen zijn openbaar². Op dit moment is een tweede ronde bezig waarin vier grote internationale accountingsorganisaties een meer gedetailleerde doorlichting doen van de bankbalansen.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

² http://www.bde.es/webbde/en/secciones/prensa/info_interes/reestructuracion.html

Doel van deze tweede exercitie is te kijken of de aannames over het percentage problematische leningen en de waardering van deze leningen juist is. Deze analyse wordt naar verwachting na de zomer afgerond en zal bepalend zijn voor de uiteindelijke steun aan de Spaanse financiële sector.

Zoals ik reeds meldde in mijn brieven aan de Tweede Kamer zal steun voor Spanje gepaard moeten gaan met strenge voorwaarden, gericht op de financiële sector. Daarnaast is het voor Nederland belangrijk dat het IMF betrokken wordt. Zoals bekend heeft het IMF reeds aangegeven bereid te zijn deel te nemen aan het proces: het beoordelen van de formele steunaanvraag, het vaststellen van de conditionaliteit en het monitoren van de voortgang. Spanje heeft aangegeven technische assistentie bij het IMF aan te vragen voor de implementatie van het programma en de monitoring van de steun. Nederland ondersteunt deze aanvraag.

Daarnaast werd tijdens de Eurogroep van 9 juni jl. reeds afgesproken dat parallel aan de financiële hulp de voortgang van de afspraken in het kader van het Europees semester, waaronder de buitensporigtekortprocedure en de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure, extra zal worden gevolgd. Ook dit zal de komende periode nader ingevuld moeten worden.

5. Cyprus

De Cypriotische minister van Financiën Shiarly heeft op 25 juni jl. een formele aanvraag gedaan voor financiële steun bij de voorzitter van de Eurogroep. Tijdens een telefonische vergadering op 27 juni jl. heeft de Eurogroep de aanvraag van Cyprus verwelkomd. Bijgevoegd vindt u de verklaring van de Eurogroep¹.

Nu Cyprus een formele aanvraag heeft ingediend zal zo spoedig mogelijk een missie naar Cyprus gaan en zal de aanvraag worden beoordeeld. Cyprus heeft parallel een aanvraag voor een programma gedaan bij het IMF. Zoals gesteld in de verklaring van de Eurogroep zal de financiële steun voor Cyprus worden verleend in het kader van een macro-economisch aanpassingsprogramma. Het programma zal de financiële, budgettaire en structurele uitdagingen van Cyprus adresseren. De Europese Commissie, in samenwerking met de ECB, en het IMF zullen een gedetailleerde beoordeling doen van de financieringsbehoefte en de conditionaliteit (pakket aan eisen en voorwaarden). Een en ander zal worden opgenomen in een *Memorandum of Understanding* (MoU).

Het MoU zal voor instemming aan de Tweede Kamer worden voorgelegd, zodat de Tweede Kamer volledig vooraf in de gelegenheid zal worden gesteld hierover te oordelen alvorens het kabinet namens Nederland hierover een definitief besluit kan nemen. Ik zal de Tweede Kamer op de hoogte houden van de voortgang rond deze MoU.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.